

2005 FEBR 10

52342
3F1 A19

ACTA UNIVERSITATIS SZEGEDIENSIS

ACTA JURIDICA ET POLITICA



Tomus LXVI.
Fasc. 6.

FARKAS CSABA

A közbeszerzésekről szóló törvény
margójára

SZEGED
2004



ACTA UNIVERSITATIS SZEGEDIENSIS

ACTA JURIDICA ET POLITICA

Tomus LXVI.

Fasc. 6.

FARKAS CSABA

**A közbeszerzésekről szóló törvény
margójára**

SZEGED
2004

Edit

Comissio Scientiae Studiorum Facultatis Scientiarum Politicarum et
Juridicarum Universitatis Szegediensis

LÁSZLÓ BLUTMAN, PÁL BOBVOS, LÁSZLÓ BODNÁR,
JÓZSEF HAJDÚ, ÉVA JAKAB, JENŐ KALTENBACH, TAMÁS KATONA,
JÁNOS MARTONYI, FERENC NAGY, PÉTER PACZOLAY,
BÉLA POKOL, JÓZSEF RUSZOLY, IMRE SZABÓ, LÁSZLÓ TRÓCSÁNYI

Redigit
KÁROLY TÓTH

Nota
Acta Jur. et Pol. Szeged

Kiadja

a Szegedi Tudományegyetem Állam- és Jogtudományi Karának
tudományos bizottsága

BLUTMAN LÁSZLÓ, BOBVOS PÁL, BODNÁR LÁSZLÓ,
HAJDÚ JÓZSEF, JAKAB ÉVA, KALTENBACH JENŐ, KATONA TAMÁS,
MARTONYI JÁNOS, NAGY FERENC, PACZOLAY PÉTER,
POKOL BÉLA, RUSZOLY JÓZSEF, SZABÓ IMRE, TRÓCSÁNYI LÁSZLÓ

Szerkeszti
TÓTH KÁROLY

Kiadványunk rövidítése
Acta Jur. et Pol. Szeged

ISSN 0324–6523 Acta Univ.
ISSN 0563–0606 Acta Jur.

Történeti áttekintés

Az 1988/89 évek jelentős változásokat hoztak a magyar társadalom életében. A politikai térkép átrajzolódott és ennek következtében az élet szinte minden területén változások sora következett be. A fordulat a gazdaság és a jog területén volt a legszembetűnőbb.

A rendszerváltást követően olyan jogszabályok jelentek meg, melyek a piacgazdaság megerősödése irányába hatottak. Ezek közé tartozott a gazdasági társaságokról szóló 1988. évi VI. törvény, a külföldiek magyarországi befektetéseiről szóló 1988. évi XXIV. törvény, az egyéni vállalkozásról szóló 1990. évi V. törvény, vagy például a csődeljárásról, felszámolási eljárásról és a végelszámolási eljárásról szóló 1991. évi II. törvény.

A jogi szabályzás lehetővé tette a piacgazdaság fokozatos térhódítását a vállalkozások megerősödését és a külföldi tőke beszívargását. A folyamat egyik eredményeként került megalkotásra a közbeszerzésekről szóló 1995. évi XL. törvény, mely többek között a közpénzek felhasználásának átláthatóságát kívánta megteremteni. Szükség is volt erre, hiszen a jogszabály hatálybalépésig a közpénzek felhasználást homály fedte. Tekintettel arra, hogy a közpénzek felhasználása nem kapott megfelelő társadalmi kontrollt, az állampolgárok bizalma az állam irányába megrendült. Az adófizetők bizalmát vissza kellett szerezni, illetve azt meg kellett tartani.

Másrészt a külföldi tőke szempontjából is meghatározó szerepe van annak, hogy az „állam”, mint megrendelő a verseny tisztaságát tudja-e garantálni. Érdemes-e a külföldi tőkének Magyarországra jönnie, egyenlő eséllyel indul-e az eljárásban, vagy inkább a személyes kapcsolatoknak van nagyobb jelentősége.

A rendszerváltást követő 7–8 esztendő elteltével kialakult a demokráciának egy fejlettebb foka, mely lehetővé tette a közbeszerzési törvény megalkotását. Mind a hazai, mind a külföldi befektetők tekintetében megjelenik az igény, hogy a közpénzek felhasználása nyomon követhető legyen, a folyamat átláthatóbbá váljon. A közbeszerzési törvény csírái már az Állami Számvevőszékről szóló 1989. évi XXXVIII. törvényben, valamint az államháztartásról szóló 1992. évi XXXVIII. törvényben is fellelhetők. Az Állami Számvevőszékről szóló törvényben megfogalmazást nyer, hogy az Állami Számvevőszék felállításának egyik oka az állam bevételeinek és kiadásának az ellenőrzése. Az államháztartásról szóló törvény célja pedig az államháztartás kívánatos pénzügyi egyensúlyának a megteremtése, figyelemmel a közpénzekkel való hatékony és ellenőrizhető gazdálkodás megtermésére is. A törvényekben tehát alapszinten,

de megfogalmazódik a közpénzek átláthatóságának igénye, mely a közbeszerzésekről szóló törvény egyik alapvető célja.

Az 1995. november 1. napján hatályba lépő törvény bár alapjaiban megfelelt az Európai Közösség közbeszerzési irányelveinek, de közvetlen belföldi tapasztalatokra nem épített. A gyakorlati tapasztalatok alapján egyre inkább megmutakoztak a törvény hiányosságai, melyek szükségessé tették a törvény átfogó módosítását. Az 1999. évi LX. törvény jelentős változásokat hajtott végre, mely az eddig felmerült hibák korrigálását és a törvény gyakorlati alkalmazását kívánta elősegíteni. A módosítás célja a közbeszerzési törvény felesleges merev előírásainak enyhítése, a törvény nem teljesen egyértelmű, valamint annak kijátszását lehetővé tevő rendelkezéseinek pontosítása, illetve a kis- és középvállalkozók részvételi esélyének növelése.

A módosítás többek között lehetővé tette, hogy a közszolgáltatók bizonyos feltételek fennállása esetén saját leányvállalataiktól közbeszerzési eljárás nélkül rendelhetnek meg szolgáltatásokat. A központosított közbeszerzés csak a Kormány által irányított központi költségvetési szervek részére vált kötelezővé. Az előzetes összesített tájékoztató közzététele esetén az eljárási határidőt le lehetett rövidíteni. A becsült érték kiszámításának szabályai pontosításra kerültek. A törvény számos új fogalom meghatározással bővült (pl. helyi önkormányzati költségvetési szerv, nemzetközi szerződés, ajánlatkérő, ajánlattevő stb.). Egyértelművé vált, hogy a jogsértő közbeszerzési eljárás alapján kötött szerződés semmiségének megállapítása érdekében bírósághoz lehet fordulni és az is, hogy a szerződést a nyertes ajánlattevőnek kell teljesíteni. A dokumentáció ellenértékét nem lehetett irreálisan magas összegben megállapítani. A szerződés teljesítése után járó ellenértéket legkésőbb a szerződésszerű teljesítést követő harminc napon belül ki kell fizetni.

Mint általában minden jogszabály tekintetében, itt is érvényesül, hogy 8-10 évente sor kerül annak felülvizsgálatára. Ennek eredményeként látott napvilágot a 2003. évi CXXIX. törvény a közbeszerzésekről (a továbbiakban: Kbt.).

Az új törvény megalkotásának célja

- A magyar közbeszerzési törvényt a közösségi joggal teljes egészében összhangba kellett hozni. A szabályozás legfőbb célja, közösségi szinten a közös belső piac megteremtése és működésének biztosítása, nemzeti szinten a közpénzek felhasználásának ellenőrzése, az átláthatóság biztosítása, a kiadások ésszerűsítése;
- a meglévő jogalkalmazási tapasztalatok hasznosítása;
- a közbeszerzési szabályok továbbfejlesztése, kiigazítása.

Ebből az következik, hogy az új Kbt. a korábbihoz képest formájában más, de célkitűzései és az alapelvei nem változtak.

A törvény hatálya

A törvény rendelkezései (csekély számú kivételtől eltekintve) 2004. május 1. napján léptek hatályba, és csak e határnapot követően megkezdett közbeszerzések tekintetében kell alkalmazni.

A törvény időbeli hatályát tekintve kérdésként merül fel, hogy mit értünk a *közbeszerzési eljárás megkezdése* alatt.

A közbeszerzési eljárás megkezdése alatt más-más időpontot értünk, attól függően, hogy milyen eljárás keretében folyik a közbeszerzés.

- a) Főszabály szerint a közbeszerzés megkezdésén a közbeszerzési eljárást megindító hirdetmény feladásának az időpontját kell érteni.
- b) A hirdetmény nélküli tárgyalásos eljárás esetében vagy az egyszerűsített eljárás meghatározott eseteiben az ajánlattételi felhívás megküldésének időpontját értjük az eljárás megindítása alatt,
- c) Más esetekben a tárgyalás megkezdésének napját.

A hirdetmény nélküli tárgyalásos eljárásnál akkor, ha az feltétlenül szükséges mert az ajánlatkérő által előre nem látható okból előállt rendkívüli sürgősség miatt a nyílt a meghívásos, vagy a hirdetmény közzétételével induló tárgyalásos eljárásra előírt határidők nem lennének betarthatók.

Egyszerűsített eljárásnál abban az esetben, ha feltétlenül szükséges, mert az ajánlatkérő által előre nem látható okból előállt rendkívüli sürgősség miatt az eljárás nem lenne időben lefolytatható.

Abban az esetben tehát, ha ezek az időpontok a törvény hatályba lépését megelőző időpontra tehetők, akkor a korábbi törvény rendelkezései alkalmazandók.¹ Természetesen az is igaz, hogy az új pályázati kiírásra a régi törvény előírásait semmilyen vonatkozásban nem lehet alkalmazni.² A szabályozásból adódik, hogy a két törvény egymás mellett él és az eljárás megkezdésének időpontja határozza meg hogy a régi, vagy az új törvény szerint kell a közbeszerzési eljárást lefolytatni.

1. A közbeszerzési törvény alanyai

A közbeszerzési törvény az ajánlatkérőket a következő két csoportba osztja: klasszikus ajánlatkérőkre és közszolgáltatókra.

1.1. A klasszikus ajánlatkérők esetében általános közbeszerzési eljárásról beszélünk. A törvény egyrészt megtartotta az eddigi elért eredményeket, másrészt a közösség irányelveket szem előtt tartva továbbfejlesztette azokat. Mely szervezetek tartoznak ide?

¹ *Közbeszerzési Levelek*, 2004. 05. 03. szám. 1. levél.

² *Közbeszerzési Levelek*, 2004. 08. 09. szám 195. levél.

a) Az államháztartásnak négy alrendszere van: a központi költségvetés, az elkülönített állami pénzalapok, a társadalombiztosítás és a helyi önkormányzatok költségvetése. Az ezek bármelyikéhez tartozó szervek és ezek költségvetési szervei kötelesek alkalmazni a közbeszerzési törvényt. Így az állam, a központi költségvetési szerv; az elkülönített állami pénzalapok kezelője, társadalombiztosítási költségvetési szerv, Miniszterelnöki Hivatal, központosított közbeszerzés során ajánlatkérésre feljogosított szervezet, Országos kisebbségi önkormányzat, országos kisebbségi önkormányzati költségvetési szerv, helyi önkormányzat, kisebbségi települési önkormányzat, helyi kisebbségi önkormányzat, települési önkormányzatok társulása, helyi önkormányzati költségvetési szerv; területfejlesztési önkormányzati társulás.

b) Megyei területfejlesztési tanács, térségi fejlesztési tanács, regionális fejlesztési tanács. A területfejlesztésről szóló 1996. évi XXI. törvény rendelkezései szerint ezek ugyan nem költségvetési szervek, de gazdálkodásukra a költségvetési szervekre vonatkozó szabályokat kell alkalmazni.

c) Azok a szervezetek, amelyek az állam fogalmkörébe esnek annak funkcionális megközelítése alapján: Magyar Nemzeti Bank, Állami Privatizációs és Vagyonkezelő Részvénytársaság, Magyar Fejlesztési Bank Részvénytársaság, Magyar Távirati Iroda Részvénytársaság, közszolgálati műsorszolgáltatók, közműsor szolgáltató, ha működését többségi részben állami, önkormányzati költségvetésből finanszírozzák, Országos Rádió és Televízió Testület.

d) Vannak olyan szervezetek is, amelyek csak bizonyos feltételek fennállása esetén esnek az állam funkcionális megközelítésű fogalmkörébe. Éppen ezért ezek taxatív felsorolására nincs lehetőség. Ezek az ún. közjogi szervezetek, melyek alapvető jellemzője, hogy közérdekű³ cél megvalósítására hivatott, mely nem ipari és kereskedelmi, a költségvetési szervek, vagy más közjogi szervek többségi részben finanszírozzák, vagy felettük meghatározó befolyást képesek gyakorolni.⁴

e) Köztisztviselői, köztisztviselői költségvetési szerv, sportági országos szakszövetség, közalapítvány.

³ A Kbt. 4. § 22. meghatározó befolyást képes gyakorolni az a szervezet, amely az alábbi feltételek közül legalább egyvel rendelkezik egy másik szervezet tekintetében.

⁴ A Kbt. 4. § 16. közérdekű tevékenység: a közhasznú szervezetekről szóló törvény szerinti közhasznú tevékenység vagy egyéb közcélú szükségletek kielégítését szolgáló, illetőleg közszolgálati tevékenység

a) a tagok (részvényesek) szavazatának többségévei tulajdoni hányada alapján egyedül rendelkezik,

b) más tagokkal (részvényesekkel) kötött megállapodás alapján vagy más módon a szavazatok többségévei egyedül rendelkezik.

c) tagként (részvényesként) jogosult arra, hogy a vezető tisztségviselők (döntéshozók, ügyvezetők) vagy a felügyelőbizottság (felügyeleti ellenőrző szerv, testület) tagjainak többségét megválassza (kijelölje) vagy visszahívja

f) Az egyéni vállalkozó és az egyéni cég kivételével azok a szervezetek, amelyek a közbeszerzést támogatásból⁵ kívánják megvalósítani.

A költségvetési forrásból nyújtott támogatás esetén akkor kell alkalmazni a törvényt, ha a támogatás mértéke a közbeszerzés becsült értékének több mint felét meghaladja.

Az Európai Unióból származó forrás esetében a támogatás mértékének nincs jelentősége, a kedvezményezett szervezet minden esetben köteles lesz alkalmazni a közbeszerzési törvényt.

g) Az a szervezet melynek fizetési kötelezettségeiért a Kormány készfizető kezességet vállalt.⁶ A Kormány a kezességvállalás kérdésében szabadon dönt, de nem vállalhat kezességet abban az esetben, ha valószínűsíthető, hogy a kötelezett a kezességbeváltás vagy költségvetési forrás igénybevétele nélkül fizetési kötelezettségének önállóan nem tud eleget tenni. Ebből következik, hogy amennyiben a Kormány készfizető kezességet vállal, akkor nincs jelentősége az értékhatárnak. A döntés meghozatala során azt kell vizsgálni, hogy a szervezet szerződésben vállalt kötelezettségeinek önállóan képes-e eleget tenni vagy nem. A közösségi értékhatárokat elérő, vagy meghaladó értékű beszerzéseknél a kezességvállalás intézménye ismeretlen, így a közösségi értékhatárokat elérő, vagy meghaladó értékű beszerzések tekintetében a szabályt nem kell alkalmazni.

h) Azok a szervezetek, amely szolgáltatásra irányuló tevékenységüket az általános közbeszerzési eljárás tekintetében ajánlatkérőnek minősülő szervezet által biztosított különleges, vagy kizárólagos joga,⁷ alapján végzi, ha közbeszerzése közvetlenül összefügg⁸ a tevékenység folytatásával. Az alanyi kör nem általános, csak a nemzeti értékhatárok alatti értékű rezsimben alkalmazható.

1.2. a törvény különös közbeszerzési eljárásnak nevezi a közszolgáltatónak minősülő ajánlatkérők közbeszerzési eljárását. Ide tartoznak a következő szervezetek:

⁵ A Kbt. 4. § 34. támogatás: a közbeszerzésre irányuló szerződés teljesítéséhez pénzeszköz, vagy egyéb anyag előny juttatása az ajánlatkérő részére, ide nem értve az adókedvezményt, és a kezességvállalást.

⁶ A Kormány kezességvállalásáról az 1992. évi XXXVIII. törvény 42. § rendelkezik. Ennek megfelelően amennyiben a Kormány készfizető kezességet vállalt, és a kezességgel érintett beszerzés a közbeszerzési törvény hatálya alá tartik, és a kezesség mértéke eléri, vagy meghaladja a nemzeti értékhatárokat akkor a közbeszerzési törvény alkalmazása kötelező.

⁷ Kbt. 4. § 13. kizárólagos jog: jogszabály, illetőleg közigazgatási határozat alapján egy vagy csak korlátozott számú szervezet (személy) jogosultsága meghatározott tevékenység folytatására illetve cselekményre, összhangban az Európai Közösséget létrehozó szerződéssel, kivéve, ha e törvény másként nem rendelkezik (166. §).

⁸ Akkor állapítható meg, ha annak a közbeszerzés tárgya nélkül a tevékenységet nem lehetne ellátni. Elképzelhető, hogy az ajánlatkérő a közbeszerzés tárgyát nemcsak a tevékenysége ellátásához használja. Amennyiben a közbeszerzés tárgya nem megosztható, vagy részekre bontható ugyan, de így nem használható megfelelően akkor is a törvényt alkalmazni kell, közbeszerzési eljárást kell lefolytatni.

- a) A közösségi értékhatárokat elérő, vagy meghaladó közbeszerzések tekintetében ajánlatkérőnek minősülő szervezetek;
- b) A gazdálkodó szervezet mely felett az előző pontban megjelölt szervezet közvetlenül, vagy közvetve meghatározó befolyást képes gyakorolni.
- c) Az előzőekbe nem tartozó az a szervezet, mely vízügyi, energia, közlekedési és az elektronikus hírközlési ágazatokban működik és ezt a tevékenységet különleges, vagy kizárólagos joga alapján folytatja.
- d) A nemzeti értékhatárt elérő, vagy meghaladó, de a közösségi értékhatárt el közbeszerzések tekintetében az egyetemes posta szolgáltatás⁹ körébe szolgáltatásokat nyújtó szervezet.

A korábbi közbeszerzési törvénnyel szemben a Kbt. megbontja a törvény alanyait és külön-külön szabályozza a két kör közbeszerzéseit.

Alapvető különbség a két csoport között, hogy a közszolgáltatók nem minden, csak a tevékenységükkel közvetlenül összefüggő beszerzéseikre kell alkalmazni a törvény rendelkezéseit.

2. A közbeszerzés tárgya

Előjáróban el kell mondani, hogy a közbeszerzési törvény hatály alá csak a visszerthes szerződések tartoznak. Az ajándékozás mint ingyenes jogügylet tekintetében tehát a törvényi rendelkezéseket nem kell alkalmazni (figyelemmel a törvény alanyi hatályára, ennek gyakorlati jelentősége a nullával egyenlő). A közbeszerzés tárgya értékhatárokként valamint ajánlatkérőkként is eltér egymástól. Ezekre a körülményekre esetenként utalunk.

2.1. Árubeszerzés

Határozott vagy határozatlan időre kötött szerződés, melynek tárgya forgalomképes és birtokba vehető dolog. Az árubeszerzés keretében nemcsak a dolog tulajdonjoga, hanem a használat, hasznosítás joga is megszerezhető. Tehát gépek, berendezések, tárgyi eszközök bérlete, használati, haszonélvezeti jogának a megszerzése, vagy lízingbe vétele is árubeszerzésnek minősül.

A szabályozás jellegzetessége, hogy a törvény különbséget tesz ingó és ingatlan között. Az ingó dolgok tekintetében az árubeszerzés magába foglalja a beállítást, vagy üzembe helyezést is, mint szolgáltatást. Az ingatlan tulajdonjogának, használatának, hasznosításának, a megszerzése differenciált szabályozást mutat, ugyanis értékhatártól függetlenül minden esetben a nemzeti értékhatárokat elérő de a közösségi értékhatárokat el nem érő értékű beszerzésekre vonatkozó rendelkezéseket kell alkalmazni. Nincs jelentősége tehát az ingatlan

⁹ Kbt. 4. § 3. egyetemes postai szolgáltatás: a postáról szóló törvényben így meghatározott fogalom.

forgalmi értékének, vagy az ingatlanhoz kapcsolódó használati, haszonélvezeti jog értékének.

Kérdés, hogy ennek mi az oka. Az ok a közösségi jogban, az árubeszerzésről szóló irányelvben¹⁰ keresendő. Míg nemzeti szinten a közbeszerzés szabályozásának indoka a közpénzek átláthatóságának, ellenőrizhetőségének a megteremtése, addig a közösségi jog teljesen más oldalról közelíti meg a kérdést. A közösségi jog az irányelveken keresztül az egységes belső piac működését kívánja megteremteni. Az egységes belső piac kialakítására, zökkenőmentes működésére az ingatlan nem gyakorol hatást, így azt az unió szabályozni nem kívánta. Az új Kbt. megalkotásának célja között szerepel az eddig elért eredmények megtartása, azok elmélyítése és továbbfejlesztése. Amennyiben a törvény teljes egészében kivonná az ingatlanokat a szabályozás alól, akkor ez jelentős visszalépést jelentene. Ennek elkerülése érdekében az ingatlanra vonatkozó közbeszerzéseket meghagyta nemzeti szinten.

2.2. Építési beruházás

Az építési beruházás tárgya építmény¹¹ kivitelezése, vagy építmény kivitelezése és tervezése együtt, az ajánlatkérő által meghatározott követelményeknek megfelelő építmény bármilyen eszközzel, illetőleg módon történő kivitelezése, valamint a törvény mellékletben¹² felsorolt tevékenységek egyikéhez tartozó kivitelezés, vagy kivitelezés és tervezés együtt. Az építési beruházás tehát lehet fővállalkozás, vagy a mellékletben meghatározott egyedi tevékenység is.

A mellékletben vannak olyan tevékenységek, melyek szolgáltatás megrendelésének minősülnek e jogszabályi rendelkezés hiányában. Ilyenek például a külső falak helyreállítása és karbantartása (újra vakolás, tisztítás stb.). A korábbi törvényben a karbantartás szolgáltatásnak minősült.¹³

2.3. Építési koncesszió

Az építési koncesszió az építési beruházás egy különleges fajtája, melynek lényege, hogy a nyertes ajánlattevő az általa megvalósított beruházás tekintetében ellentételezésként az építmény hasznosítási jogát szerzi meg, vagy hasznosítási jogot és egyben pénzbeli ellentételezést is kap az ajánlatkérőtől. Az építési beruházás és az építési koncesszió elhatárolását minden esetben az összes körülményt szem előtt tartva kell elvégezni. Az elhatárolás alapja az ellenszolgáltatás természete. Ha az ellenszolgáltatás kizárólag pénzbeli, akkor építési beruházás-

¹⁰ A Tanács 93/36/EGK irányelve az árubeszerzésre irányuló közbeszerzési eljárások összehangolásáról.

¹¹ Kbt. 4. § 7. építmény: az épített környezet alakításáról és a védelméről szóló törvényben így meghatározott fogalom

¹² A Kbt. 1. számú melléklete.

¹³ 1995. évi XL. törvény 8. §.

ról van szó. Az építési koncesszió esetében hasznosítási jog, vagy hasznosítási jog és pénz az ellenérték. Ez utóbbi esetben az ellenértéket, vagy annak egy részét a nyertes ajánlattevő nem közvetlenül az ajánlatkérőtől kapja meg, így annak költségvetését nem terheli, hanem a meghatározott időre átengedett hasznosítási jog időtartama alatt saját maga teremti azt elő. A hasznosítási jog időtartamát a Kbt. nem határozza meg. Az időtartamot vagy az ajánlatkérő jelöli meg az eljárást megindító hirdetményében, vagy amennyiben tárgyalásra kerül sor, akkor a hasznosítási jog átengedésének időtartama tekintetében is a felek szabadon tárgyalnak. A hasznosítási jog magába foglalja az építmény, vagy annak meghatározott részének a birtoklását, használatát és hasznainak szedését is. Ennek megfelelően a nyertes ajánlattevő az építményt, vagy a saját céljára használja, vagy harmadik személyek részére hasznosítja. Abban az esetben, ha az ajánlatkérő kizárta annak lehetőségét, hogy a nyertes ajánlattevő az építmény használati jogát másnak átengedje, akkor a hasznosítási jog jogosultja csak saját tevékenységi körét meg nem haladó mértékben jogosult a használatra. Azt is el tudjuk képzelni, hogy a nyertes pályázó az ajánlatkérő vagy az általa meghatározott személy részére jogosult csak az építményt, vagy annak meghatározott részét hasznosítani.

A hasznosítási jog átengedése az üzemeltetésből eredő kockázatviselés átruházás át is jelenti. Ezt a kockázatot az építési koncesszió esetén nem lehet az ajánlatkérőre áttelepíteni. Ez az alábbiakat jelenti:

- a) amennyiben az építmény használatát, hasznosítását a nyertes ajánlattevő nem tudja megvalósítani, akkor az ebből keletkező kárát az ajánlatkérőre nem háríthatja át.
- b) a rendeltetésellenes vagy szerződésellenes használatból eredő károkat köteles megtéríteni.
- c) amennyiben a hasznosítási jog teljes körű és ez alapján az építményt, vagy annak egy részét harmadik személy használatába adta, akkor a harmadik személy magatartásáért úgy felel, mintha azt maga használta volna.
- d) ha a hasznosítási joga korlátozott – a használati jogot nem, vagy csak meghatározott személy részére engedheti át –, akkor szerződésszegése esetén minden olyan kárért felel, amely enélkül nem következett volna be.

Az építési koncesszió a közösségi és a nemzeti értékhatárokat elérő értékű közbeszerzési eljárásokban ismert csak. A nemzeti értékhatár alatti közbeszerzések tekintetében az intézmény ismeretlen.

2.4. Szolgáltatás megrendelése

A szolgáltatás mindaz, ami nem minősül árubeszerzésnek vagy építési beruházásnak. Tárgya különösen valamely tevékenység megrendelése az ajánlatkérő

részéről. Szolgáltatás megrendelés például az épületek takarítása, tisztítása, az őrző-védő szolgáltatás megrendelése. Ebbe a kategóriába tartozik az is, amikor az önkormányzat cégek átvilágítását kéri. Az egyszerű közbeszerzési eljárás a kivételei között felsorolja a tanácsadói szolgáltatást is, azonban a gazdasági társaságok átvilágítása ebbe nem sorolható be.¹⁴

2.5. Szolgáltatási koncesszió

A szolgáltatási koncesszió a szolgáltatás megrendelés egy speciális változata, aminek a lényege az, hogy az ajánlatkérő ellenszolgáltatása a szolgáltatás nyújtásával összefüggő hasznosítási jog határozott időre történő átengedése, vagy hasznosítási jog és pénzbeli ellenszolgáltatás együtt. A fő különbség tehát az építési koncesszióhoz hasonlóan az ellenszolgáltatás természetében és a kockázatviselésben mutatkozik meg. Tekintettel arra, hogy a közösségi jog a szolgáltatási koncessziót nem ismeri, így az erre irányuló szerződés csak a nemzeti értékhatár szerinti közbeszerzést követően köthető ki.

3. A közbeszerzési értékhatárok

A törvény a közbeszerzéseket értéküktől függően három csoportba osztja:

- a) közösségi értékhatárokat elérő, vagy meghaladó értékű beszerzések;
- b) nemzeti értékhatárokat elérő, vagy meghaladó, de a közösségi értékhatárokat el nem érő értékű beszerzések;
- c) nemzeti értékhatárok alatti beszerzések.

Ebből következik, hogy a hatályos közbeszerzési törvényben az értékhatárok tekintetében is bonyolultabb szabályok érvényesülnek. A helyzetet tovább nehezíti, hogy más és más értékhatárok vonatkoznak a klasszikus ajánlatkérőkre, valamint a közszolgáltatókra is. További differenciálást jelent, hogy az azonos kategóriába tartozó beszerzések tekintetében is más-más értékhatárok vonatkoznak az árubeszerzésre, a szolgáltatás megrendelésére, a szolgáltatási koncesszióra, az építési beruházásra, valamint az építési koncesszióra.

Végezetül az értékhatárok részben euróban, részben forintban részben SDR-nek¹⁵ megfelelő euróban kerülnek megállapításra. A nemzeti értékhatárok alatti értékű, valamint a nemzeti értékhatárokat elérő, de a közösségi értékhatárokat el nem érő értékű beszerzések tekintetében a közbeszerzés tárgyától függetlenül az érték mindig forintban kerül megállapításra. A közösségi értékhatárokat elérő értékű beszerzések tekintetében az értékhatár euróban, vagy SDR-nek megfelelő euróban került kialakításra. Ez utóbbinak az oka az, hogy ezekben az esetek-

¹⁴ *Közbeszerzési Levelek*, 2004.07.26. 175. levél.

¹⁵ Az SDR (Special Drawing Rights) – különleges lehvívási jog, mely a Nemzetközi Valuta Alap által meghatározott elszámolási egység.

ben a WTO Kormánybeszerzési Megállapodása által meghatározott értékhatárokról van szó.

Kérdés, hogy az árfolyam ingadozás a beszerzés értékére kihat-e. A közösségi értékhatárokat két évente felülvizsgálják, melyet euróban és nemzeti valutában is közzétesznek az Európai Unió Hivatalos Lapjában (Official Journal). Az értékhatárok tájékoztató jelleggel a Közbeszerzések Tanácsa hivatalos lapjában a Közbeszerzési Értesítőben is megjelennek. Az árak tehát legalább két évig rögzítettek, azok nem változnak.

3.1. Közösségi értékhatárokat elérő vagy meghaladó értékű közbeszerzések

Árubeszerzés

Az egyes Minisztériumok, a Miniszterelnöki Hivatal, a központosított közbeszerzés során ajánlatkérésre feljogosított szervezet esetén, valamint ha a védelem terén beszerzendő árú a törvény mellékletében¹⁶ szerepel akkor 130.000 SDR-nek megfelelő euró (154.014 euró).¹⁷

Az összes többi ajánlatkérő esetében, valamint az Európai Unióból származó forrásból megvalósuló beszerzések tekintetében, illetve a Minisztériumok, a Miniszterelnöki Hivatal, a központosított közbeszerzés során ajánlatkérésre feljogosított szervezet esetén, ha a védelem terén beszerzendő árú a törvény mellékletében nem szerepel 200.000 SDR-nek megfelelő euró (236.945 euró) (a közszolgáltatók tekintetében a beszerzés tárgyának törvény szerinti besorolásától függően 400.000 SDR-nek megfelelő euró – 473.890 euró – illetve 400.000 vagy 600.000 euró).

Építési beruházás

Olyan építési beruházás tekintetében amelyet a költségvetési forrásból támogatnak valamint az Európai Unióból származó forrásból megvalósuló beszerzések esetében 5.000.000 euró.

Minden más esetben az értékhatár 5.000.000 SDR-nek megfelelő (5.923.624) euró; a közszolgáltatók tekintetében a beszerzés tárgyának törvény szerinti besorolásától függően 5.000.000 euró, vagy 5.000.000 SDR-nek megfelelő (5.923.624) euró.

¹⁶ Kbt. 2. számú melléklete.

¹⁷ A szerző részt vett az ELTE JTI által 2004. május 5. napján tartott „új közbeszerzési törvény” című előadáson. A zárójelben lévő adatok ott hangzottak el. Előadók: dr. Bozzay Erika címzetes vezető tanácsos, (Igazságügyi Minisztérium) dr. Fribicz Gabriella osztályvezető (Közbeszerzések Tanácsa).

Szolgáltatás-megrendelés

Az egyes Minisztériumok a Miniszterelnöki Hivatal, a központosított közbeszerzés során ajánlatkérésre feljogosított szervezet esetén ha a szolgáltatás a törvény 3. mellékletében szerepel kivéve a kutatás fejlesztést, televízióműsor-szórását, rádióműsor-szórását, összekapcsolási szolgáltatást, integrált távközlési szolgáltatást 130.000 SDR-nek megfelelő euró (154.014 euró).

Az összes többi ajánlatkérő esetében ha a szolgáltatás mellékleten szerepel, kivéve a kutatásfejlesztést, televízióműsor-szórását, rádióműsor-szórását, összekapcsolási szolgáltatást, integrált távközlési szolgáltatást 200.000 SDR-nek megfelelő euró (236.945 euró).

A kutatásfejlesztés, televízióműsor-szórás rádióműsor-szórás, összekapcsolási szolgáltatás, integrált távközlési szolgáltatás valamint a törvény 4 mellékletben szereplő szolgáltatások esetében, illetve olyan szolgáltatás esetében melyet költségvetési forrásból támogattak, valamint az Európai Unióból származó forrásból megvalósuló szolgáltatás esetében 200.000 euró (a közszolgáltatók tekintetében a beszerzés tárgyának törvény szerinti besorolásától függően 400.000 SDR-nek megfelelő euró [473.890 euró] illetve 400.000 vagy 600.000 euró).

3.2. Nemzeti értékhatárokat elérő vagy meghaladó, de a közösségi értékhatárokat el nem érő közbeszerzések esetében

A nemzeti értékhatárok meghatározása esetén két szempontot kell szem előtt tartani. Egyrészt biztosítani kell a közpénzek felhasználásának átláthatóságát, ennek érdekében a lehető legtöbb beszerzést a közbeszerzési törvény hatálya alá kell vonni. A közbeszerzés során érvényesülő nyilvánosság, amely az eljárás megindításától a szerződés megkötéséig tart biztosítja, hogy a közpénzek a piacgazdaság szemlélete mellett a jó gazda gondosságával kerüljenek felhasználásra. Másrészt a közbeszerzési eljárás költséges időigényes és nem utolsósorban bonyolult eljárását szem előtt tartva a kisebb összegű beszerzéseket nem kell a törvény hatálya alá vonni.

A nemzeti értékhatárokat elérő, vagy meghaladó, de a közösségi értékhatárokat el nem érő beszerzések esetében az értékhatárok többszörösen is differenciáltak.¹⁸

¹⁸ 2004. január 1 – december 31 között (klasszikus ajánlatkérők esetén) árubeszerzés: 25.000.000 Ft, építési beruházás: 60.000.000 Ft, építési koncesszió: 100.000.000 Ft, szolgáltatás megrendelése: 15.000.000 Ft, szolgáltatási koncesszió: 25.000.000 Ft; 2005. január 1 - december 31. között (klasszikus ajánlatkérők esetén) árubeszerzés 25.000.000 Ft, építési beruházás: 70.000.000 Ft, építési koncesszió: 100.000.000 Ft, szolgáltatás megrendelése: 20.000.000 Ft; 2004. január 1 – 2005. december 31. között (közüzemi beszerzők esetében) árubeszerzés 50.000.000 Ft, építési beruházás: 100.000.000 Ft, szolgáltatás megrendelése: 50.000.000 Ft,

3.3. Nemzeti értékhatárok alatti közbeszerzések

A nemzeti értékhatárok alatti értékű közbeszerzéseket egyszerű közbeszerzési eljárásnak is nevezzük. Az új Kbt. hatálybalépésével egyidejűleg a központi költségvetési szervek szabadkézi vétellel történő beszerzéseinek szabályairól szóló 126/1996. (VII. 24.) Kormányrendelet hatályát veszítette. Gyakorlatilag ezt váltotta fel egyszerű közbeszerzési eljárás. Az új Kbt. három területen hozott változást.

- A korábbi szabályozás csak az árubeszerzésre és a szolgáltatás megrendelésére terjedt ki, míg a hatályos Kbt. ezek mellé beemeli az építési beruházást is.
- A rendeletben foglaltakat – a beszerzés tárgyától függetlenül – 700.000 Ft értékhatárt meghaladó értékű beszerzések tekintetében kellett alkalmazni. A hatályos szabályozás ezzel szemben az értékhatárt differenciáltan¹⁹ állapítja meg.
- A rendelet hatálya alá csak a központi költségvetési szervek tartoztak.

Ezzel szemben a hatályos Kbt. ezt kibővíti, ugyanis a törvény személyi hatálya kiterjed:

- a közösségi értékhatárokat elérő, vagy azt meghaladó értékű közbeszerzéseknél ajánlatkérőnek minősülő szervezetekre,
- az egyéni vállalkozó és az egyéni cég kivételével azokra a szervezetekre, amelyek közbeszerzését költségvetési forrásból, illetve Európai Unióból származó forrásból többségi részben közvetlenül támogatják.
- arra a szervezetre is, amely szolgáltatás nyújtására irányuló tevékenységét – a közösségi értékhatárt elérő vagy meghaladó értékű közbeszerzések tekintetében ajánlatkérőnek minősülő szervezet által – kizárólagos, vagy különleges jog alapján folytatja ha közbeszerzése közvetlenül összefügg e tevékenység folytatásával.

2006 évtől kezdve a nemzeti értékhatárokat az éves költségvetési törvény határozza meg. Az érték-határok tájékoztató jelleggel a Közbeszerzési Értesítőben is megjelennek.

¹⁹ 2004. január 1 – 2005. december 31. napjáig: árubeszerzése: 2.000.000 Ft, építési beruházás: 10.000.000 Ft, szolgáltatás megrendelés: 2.000.000 Ft; 2006-tól kezdve az értékhatárokat a költségvetési törvény állapítja meg.

4. A közbeszerzések során alkalmazható eljárások

4.1. Nyílt eljárás²⁰

A korábbi törvényhez hasonlóan közbeszerzések alapesetként szabályozza a törvény. Az eljárás jellemzője, hogy egy szakaszból áll, tehát az ajánlatkérő egy eljárásban vizsgálja az ajánlattevők alkalmasságát, valamint a benyújtott ajánlatok tartalmát. Az eljárásban továbbra is bárki részt vehet, ajánlatot tehet, de az ajánlattételi határidő lejártát követően az ajánlatkérői és az ajánlattevői oldalon is beáll az ajánlati kötöttség. A korábbi szabályzashoz hasonlóan fő szabály szerint nincs lehetőség arra, hogy a felek közvetlen tárgyalásokat folytassanak.

A nemzeti értékhatár szerinti közbeszerzések esetében azonban lehetőség van arra, hogy az ajánlatkérő az ajánlatok értékelését követően tárgyalást kezdeményezzen. Ez kivételes eljárási mód és csak a törvényben meghatározott két esetben kerülhet erre sor. Egyrészt, ha egyetlen egy ajánlattevő sem tett megfelelő ajánlatot a rendelkezésre álló anyagi fedezetre tekintettel, másrészt akkor, ha az összességében legelőnyösebb ajánlat szempontjai alapján történő értékelés során a legkedvezőbb ajánlat magasabb ellenszolgáltatást tartalmaz, mint a következő legkedvezőbb legfeljebb két ajánlat. Amennyiben az ajánlatkérő tárgyalást kíván tartani akkor az első három legkedvezőbb ajánlatot tevőt hívja meg, ha egyáltalán van ilyen számú érvényes ajánlat. A tárgyalás során kizárólag az ajánlat módosítására kerülhet sor, tehát az ajánlattevő az ellenszolgáltatás mértékére tekintettel csak kedvezőbb ajánlatot tehet. Az eljárás nyertese az lesz, aki a legkedvezőbb ajánlatot teszi. Az intézmény teljesen új a korábbi Kbt. tárgyalás tartásának lehetőségét nem biztosította. A tárgyalás lefolytatásának menetét az ajánlatkérőnek kell megállapítania és erről egyidejűleg írásban értesítenie kell az érdekelteket. Elképzelhető, hogy az ajánlatkérő külön-külön tárgyal az ajánlattevőkkel, de az is elképzelhető, hogy kerek-asztal tárgyalást folytat, ahol az ajánlattevők egymás ajánlatát is megismerhetik. Véleményünk szerint abban az esetben, ha az ajánlatkérő valamennyi ajánlattevővel egyszerre tárgyal, akkor ez a verseny tisztaságát, átláthatóságát hathatósabban biztosítja.

4.2. A meghívásos eljárás²¹

A nyílt eljárás mellett a meghívásos eljárás is általános eljárásnak minősül. Az eljárás két szakaszból áll, egy részvételi és egy ajánlattételi szakaszból. A meghívásos eljárásnak két fajtáját ismeri a törvény. Az egyik, amikor az ajánlatkérő a részvételi szakaszban egy keretszámot határoz meg és ennek megfele-

²⁰ Kbt. 4. § 26. nyílt eljárás: olyan közbeszerzési eljárás amelyben valamennyi érdekelt ajánlatot tehet.

²¹ Kbt. 4. § 23. meghívásos eljárás: olyan közbeszerzési eljárás amelyben a ajánlatkérő által – az e törvényben előírtak szerint – kiválasztottak tehetnek ajánlatot.

lő számú jelentkezőnek küld ajánlattételi felhívást. Értelemszerűen amennyiben az alkalmas jelentkezők száma a keretszám alatt van, akkor mindenkinek kiküldi az ajánlattételi felhívást. A keretszám alsó határa öt, azzal, hogy ezt mindig a konkrét beszerzés tárgyára tekintettel kell meghatározni, biztosítva a valódi versenyt is. Ebben az esetben a keretszámot tehát a részvételi szakaszban kell megadni és egyben meg kell jelölni az ajánlattevők közötti minősítés szempontjait is.²² Ez csak abban az esetben lesz releváns, ha az alkalmas jelentkezők száma meghaladja a keretszámot. A kiválasztott jelentkezőket egyidejűleg, közvetlenül, írásban kell felhívni ajánlattételre.

A másik eset, amikor nincs megállapítva keretszám, hanem az összes alkalmas jelentkezőt az ajánlatkérő köteles ajánlattételre felhívni. A nemzeti értekhatárokat elérő értékű beszerzések tekintetében lehetőség van arra is, hogy az ajánlatkérő tárgyalást kezdeményezzen.

4.3. Tárgyalásos eljárás²³

A törvény az ún. klasszikus ajánlatkérői körben kivételes eljárásnak tekinti. Alkalmazására csak akkor kerülhet sor, ha a törvényben meghatározott feltételek fennállnak. A tárgyalásos eljárásnak két fajtáját ismeri a törvény. A hirdetmény közzétételével induló és a hirdetmény közzététele nélküli tárgyalásos eljárást.

A hirdetmény közzétételével induló tárgyalásos eljárás kétfordulós eljárás. A hirdetmény közzétételével induló tárgyalásos eljárás esetében az ajánlatkérő keretszámot vagy létszámot határozhat meg, mely nem lehet kevesebb háromnál. Hasonlóan a meghívásos eljáráshoz a keretszámnak mindig igazodnia kell a beszerzés tárgyához, és a valódi versenyt is biztosítani kell. Ezt a számot már a részvételi felhívásban meg kell adni és meg kell adni az ajánlattevők közötti rangsorolás módját is. Elképzelhető, hogy az ajánlatkérő nem határoz meg keretszámot, ekkor az összes alkalmasnak minősített jelentkezőt fel kell hívni ajánlattételre. Az ajánlatkérő azt is megteheti, hogy a részvételi felhívásban konkrétan megjelöli azokat, akiket az eljárásban meg kíván hívni. Akiket megjelölt azok eldönthetik, hogy részt kívánnak-e venni az eljárásban, vagy nem, de a megjelölteken kívül bárki jelentkezhet, aki úgy érzi, hogy alkalmas a szerződés teljesítésére. Végül lehetőség van arra is, hogy az ajánlatkérő a fenti eljárásokat együttesen alkalmazza. Ebben az esetben a megjelölteken túlmenően a keretszámot vagy a létszámot is meg kell adni.

A hirdetmény nélküli tárgyalásos eljárás egyfordulós. Az eljárás ajánlattételi felhívás megküldésével indul. Ezt a Közbeszerzési Döntőbizottság részére is meg kell küldeni és egyben tájékoztatást kell adni az ajánlattételre felhívni ki-

²² *Közbeszerzési Levelek*, 2004.05.03. 29. levél.

²³ Kbt. 4. § 35 tárgyalásos eljárás: olyan közbeszerzési eljárás, amelyben az ajánlatkérő az általa a törvényben előírtak szerint- kiválasztott egy vagy több ajánlattevővel tárgyal a szerződés feltételeiről.

vánt szervezetekről, melynek létszáma legalább három, illetve azokról a körülményekről, melyek az eljárást megalapozzák. Fő szabály szerint az eljárás ajánlattételi felhívás megküldésével indul. Ez alól egyetlen egy kivétel van, az előre nem látható sürgősség esete. Ebben az eseten ugyanis az ajánlatkérő még ajánlattételi felhívást sem köteles készíteni. Az eljárás tehát közvetlen tárgyalással indul. Azzal kell tárgyalni és szerződést kötni, aki a szükséges idő alatt teljesíteni tud. Az eljárás megkezdéséről rövid úton értesíteni kell a Közbeszerzési Döntőbizottságot.

4.4. Gyorsított eljárás

A gyorsított eljárás a meghívásos és a hirdetmény közzétételével induló tárgyalásos eljárás esetében lehet alkalmazni. Az eljárás indoka az, hogy nem minden esetben van lehetőség a törvény által megjelölt határidők betartására, mivel rendkívüli sürgősség esete áll fenn. Természetesen a rendkívüli sürgősség nem eredhet az ajánlatkérő mulasztásából. Így például 2003. augusztus hónapban a Magyar Posta Rt. gyorsított eljárást tartott. Ennek indoka az volt, hogy az eljárást megelőzően megsokszorozódtak a postai alkalmazottak elleni támadások. A Posta a támadásokat akként akarta visszaszorítani, hogy azok okát kívánta megszüntetni azzal, hogy olyan táskák bevezetését szorgalmazta, mely támadás esetén megfesti az abban lévő értékküldeményeket. Nyilvánvaló, hogy az emberi élet testi épség és egészség olyan értéket képvisel, melyet minden áron védeni kell, így a törvényben egyébként kógens rendelkezésként megállapított határidőket a gyorsított eljárás alkalmazásával rövidíteni lehetett.

4.5. Egyszerűsített eljárás

A közösségi irányelv²⁴ a szolgáltatásokat két csoportba osztja. Az első csoportba azok a szolgáltatások tartoznak, melyek a belső piac működését segítik elő. Ezeket a szolgáltatásokat a törvény 3. számú melléklete tartalmazza. Ilyen például a pénzügyi szolgáltatások, számítógépes és azzal összefüggő szolgáltatások, reklámszolgáltatás, kutatás-fejlesztési szolgáltatás stb.

A másik csoportba azok tartoznak, amelyeket a törvény 4. számú melléklete rögzít. E szolgáltatások tekintetében alkalmazható az egyszerűsített eljárás. Például: szállodai-éttermi szolgáltatás, jogi szolgáltatás. Az eljárás egyszakos eljárás mely lehet tárgyalás nélküli, vagy tárgyalásos. Ezt mindig az ajánlatkérő dönti el. A tárgyalás nélküli eljárásban érvényesül az ajánlati kötöttség, míg a tárgyalásos eljárásban nem.

²⁴ A Tanács 92/50/EGK irányelve a szolgáltatás megrendelésére irányuló közbeszerzési eljárások összehangolásáról.

4.6. Tervpályázati eljárás

Az eljárás egy tervezési versenyforma, amely tervezési feladatok elkészítésére szolgál illetve pályamű alapján a pályamű kiválasztásának egyik módja. Külön jogszabály szabályozza az erre vonatkozó rendelkezéseket. Az épített környezet alakításáról és védelméről szóló 1997. évi LXXVIII. törvény, valamint a településrendészeti és építészeti tervpályázatok részletes szabályairól szóló 16/1998. (VI. 3.) KTM rendelet.

A tervpályázati eljárás nyílt vagy meghívásos lehet. A nyílt tervpályázati eljárás esetén valamennyi érdekelt pályázatot nyújthat be. A meghívásos eljárás esetén a kiíró meghatározhatja a pályázók létszámát, vagy keretszámát. Ekkor a kiíró a létszámnak, keretszámnak megfelelő jelentkezőt hív fel pályázat benyújtására. Természetesen a megjelölteken kívül valamennyi érdekelt jelentkezhet. A kiíró a két eljárást kombinálhatja is, de ebben az esetben összeretszámot kell megadnia. A keretszám alsó határa öt, mely mindig a tényleges feladathoz igazodik biztosítva a valódi versenyt.

4.7. Keret-megállapodásos eljárás²⁵

A keret-megállapodási eljárás több közbeszerzési eljárás összessége, mely hosszabb időtartamra rendezi az ajánlatkérő és az ajánlattevő viszonyát. A törvény a megállapodás időtartamát legfeljebb négy évben határozza meg.

Az eljárás két részből áll. Az ajánlatkérő az eljárás első felében nyílt, meghívásos, vagy hirdetmény közzétételével induló tárgyalásos eljárást folytat le, melynek célja, hogy kiválassza azokat, akikkel keret-megállapodást kíván kötni. A keretszám legalább három, mely a közbeszerzés tárgyához igazodik biztosítva a valódi versenyt. A keret-megállapodásnak tartalmazni kell legalább a közbeszerzés tárgyát és az ellenszolgáltatás mértékét. Amennyiben a beszerzés mennyisége ismert, akkor ezt is fel kell tüntetni. Az ajánlatkérő az eljárás második felében hirdetmény közzététele nélküli tárgyalásos eljárás keretében kiválasztja azt, akivel a konkrét közbeszerzés megvalósítása céljából szerződést köt. Az eljárás ezen szakaszában a tárgyalás arra irányul, hogy a keret-megállapodásban nem szereplő feltételekben a felek megállapodjanak illetve, hogy az ajánlatkérő a legkedvezőbb ajánlatot tevővel kössön szerződést

Az eljárás előnye, hogy kombinálja a hirdetménnyel induló tárgyalásos eljárást és a hirdetmény nélküli tárgyalásos eljárást. Az eljárás egyrészt biztosítja az átláthatóságot, másrészt nagyobb rugalmasságot is biztosít.

²⁵ Kbt. 4. § 2. keret-megállapodás: meghatározott egy vagy több ajánlatkérő és létrejött olyan megállapodás, amelynek célja, hogy rögzítse egy adott időszakban közbeszerzésre irányuló, egymással meghatározott módon kötendő szerződések lényeges feltételeit, különösen az ellenszolgáltatás mértékét és ha lehetséges az előírányzott mennyiséget.

Az előbbieken – nem a teljesség igényével – megpróbáltuk áttekinteni a törvény alapvető rendelkezéseit. Megvizsgáltuk a közbeszerzés alanyait, tárgyát, rendszerét valamint az egyes eljárásokat.

A korábbi Kbt. a közbeszerzés alanyai között nem tett különbséget, azokat egységesen szabályozta. A hatályos Kbt. ezzel szemben differenciál, hiszen alapvetően két nagy csoportot állít fel. Az ún. klasszikus ajánlatkérőket és a közszolgáltatókat. Mint láttuk a szabályozás függ az értékhatároktól is, hiszen az eltérő értékű közbeszerzések tekintetében az azonos csoporton belül is más és más ajánlatkérőkkel találkozhatunk. Így például a klasszikus ajánlatkérőkön belül az a szervezet, melynek fizetési kötelezettségeiért a Kormány készfizető kezességet vállal a közösségi értékhatárokat elérő, vagy azt meghaladó értékű közbeszerzések rendszerében ismeretlen.

Jelentős újítás figyelhető meg a törvény tárgyi hatályát illetően is. A klasszikusnak tekinthető árubeszerzés, építési beruházás és szolgáltatás megrendelése mellett két új intézmény is helyet kapott. Az építési koncesszió és a szolgáltatási koncesszió. Az intézmények lényege az ellenszolgáltatás természetében van, mivel a szerződő fél határozott időre szóló hasznosítási jogot szerez. Ez a konstrukció felkeltheti mind a hazai, mind a külföldi ajánlatkérők figyelmét, hiszen előnye az, hogy a nyertes ajánlattevő szerződészerű teljesítés esetén biztosan hozzájut az „ellenértékhez”. Ebben az esetben, ugyanis a szerződéstárgya már a birtokában van. Abban az esetben, ha az ajánlattevő megfelelő üzleti kapcsolattal rendelkezik, akkor a hasznosítás biztosan nem fog gondot okozni a számára.

Ami teljesen új a közbeszerzésekről szóló törvényben, az az új értékhatárok rendszere. A törvény a közbeszerzéseket értéküktől függően három csoportba osztja. A csoporton belül a közbeszerzés tárgyától és az ajánlatkérő személyétől függően más-más értékek kerültek megállapításra. A megismerést, gyakorlati alkalmazást tovább nehezíti a kivételek köre, valamint az, hogy a törvény többször visszautal a közösségi értékhatárokat elérő, vagy azt meghaladó értékű közbeszerzésekre, mint magasabb szabályozási szintre.

Megállapítható, hogy a korábbi Kbt. tartamában, szerkezetében is egyszerűbb és ezáltal könnyebben kezelhető volt. A hatályos Kbt. mind vertikálisan, mind horizontálisan több szabályozási szintet állapít meg ennek megfelelően sokkal differenciáltabb. Azt, hogy a törvény a hozzá fűzött reményeket képes-e beváltani, arra a gyakorlat fog csak választ adni.

CSABA FARKAS

A LA MARGE DE LA LOI SUR LES ACQUISITIONS PUBLIQUES

(Résumé)

Présente étude – sans l'intégralité – essaie de présenter que le contenu et le système de la nouvelle loi sur les acquisitions publiques sont plus différenciés que ceux de la loi précédente. Le rapport inclut les sujets, les objets, le système des limites de valeur et les démarches appliquées au cours de l'acquisition publiques ou qui peuvent être appliquées. En conséquent cette loi est plus complexe et définit plusieurs niveaux de réglementation. Le fait que la loi fait référence plusieurs fois aux acquisitions qui atteignent les limites de valeur européennes ou qui les dépassent rend la compréhension plus difficile. Pourtant la loi forme une unité fermée et logiquement construite ce qui correspond aux principes européens.

Nyomás és kötés készült az OFFICINA PRESS Kft.-ben
6721 Szeged, Vadász u. 2/B 2004-108
Felelős vezető: Kinyik Erika

A SZEGEDI TUDOMÁNYEGYETEM ÁLLAM- ÉS JOGTUDOMÁNYI KARÁNAK E SZOROZATBAN ÚJABBAN MEGJELENT KIADVÁNYAI

Tomus LXV.

Tanulmányok Molnár Imre egyetemi tanár 70. születésnapjára (Szeged, 2004)
Szabó Imre: Előszó 5–8. p.

I. rész. TANULMÁNYOK A RÓMAI JOG ÉS AZ ÓKORTÖRTÉNET KÖRÉBŐL

- Fasc. 1. *Babják Ildikó*: A büntető igazságszolgáltatás sajátosságai a germán népek korai szokásjogában (Szeged, 2004) 11–20. p.
- Fasc. 2. *Bajánházy István*: A crimenek Titus Livius művében (Szeged, 2004) 21–37. p.
- Fasc. 3. *Nadja el Beheiri*: A censor tevékenységének büntetőjogi jellege (Szeged, 2004) 39–43. p.
- Fasc. 4. *Benedek Ferenc*: A felbújtó és a bűnsegéd a római büntetőjog forrásaiban (Szeged, 2004) 45–61. p.
- Fasc. 5. *Benke József*: *Emptio spei* (Szeged, 2004) 63–86. p.
- Fasc. 6. *Andreas Bessenyo*: Kauf unbestimmter Mengen von Fungibilien oder Sachgesamtheiten (Kritische Bemerkungen zur romanistischen Lehre vom Kauf zukünftiger Dinge.) (Szeged, 2004) 87–114. p.
- Fasc. 7. *Riccardo Cardilli*: Alcune osservazioni su *leges epiclassiche e interpretatio*: margine di *Impp. Diocl. et Maxim.* C. 4, 44, 2 e C. 4, 44, 8 (Szeged, 2004) 115–145. p.
- Fasc. 8. *Roberto Fiori*: Le formule dell'actio iniuriarum (Szeged, 2004) 147–156. p.
- Fasc. 9. *András Földi*: Zur Frage der Passivlegitimation zur actio deposito vel suspensio (Szeged, 2004) 157–170. p.
- Fasc. 10. *Gedeon Magdolna*: A gladiátorviadalok büntetőjogi szabályai az antik Rómában (Szeged, 2004) 171–182. p.
- Fasc. 11. *Hamza Gábor*: Bizánci és nyugat-európai jogi hagyományok a román magánjog fejlődésében (Szeged, 2004) 183–203. p.
- Fasc. 12. *Jakab Éva*: Periculum és degustatio (Kockázattelepítés a klasszikus római jogban) (Szeged, 2004) 205–225. p.
- Fasc. 13. *Hans-Georg Knothe*: Zur Frage einer Schollenbindung der in Marcianus D. 30, 112 pr. genannten *inquilini* (Szeged, 2004) 227–259. p.
- Fasc. 14. *Maróti Egon*: Rationem putare – Rationem reddere (Szeged, 2004) 261–266. p.
- Fasc. 15. *Orosz P. Gábor*: Analóg esetek a jogos védelem köréből a Digestában és a magyar Legfelsőbb Bíróság ítélkezési gyakorlatában (Szeged, 2004) 267–273. p.
- Fasc. 16. *Péter Orsolya Márta*: Scortum, lupa, meretrix (A prostitúció a klasszikus római jog forrásaiban) (Szeged, 2004) 275–291. p.
- Fasc. 17. *Pókecz Kovács Attila*: Ingyenes és visszerthes letét a római klasszikus jogban (Észrevételek a D. 47. 8. 2. 23 értelmezéséhez) (Szeged, 2004) 293–307. p.
- Fasc. 18. *Sáry Pál*: A bányamunkára ítélés szabályai a császárkori Rómában (Szeged, 2004) 309–332. p.
- Fasc. 19. *P. Szabó Béla*: Lackner Kristóf első nyomtatott jogi munkája (Szeged, 2004) 333–367. p.
- Fasc. 20. *Gerhard Thür*: Athén bírósági szervezete a Kr. e. 4. században (Szeged, 2004) 369–389. p.
- Fasc. 21. *Varga Péter*: A római katonákra vonatkozó telekszerzési, egyesülési és házassági tilalmak a császárkori jogforrásokban (Szeged, 2004) 391–400. p.
- Fasc. 22. *Zoltán Végh*: Cui dens abest... (Bemerkungen zu einem zahnlosen Argument) (Szeged, 2004) 401–412. p.

- Fasc. 23. Andreas *Wacke*: Die Zwecke von Buße und Kriminalstrafe nach römischen Rechtsquellen (Szeged, 2004) 413–472. p.
- Fasc. 24. *Zlinszky* János: Pólay Elemér és a római jog történetének rejtélyei (Szeged, 2004) 473–478. p.

II. rész. TANULMÁNYOK A JOGTÖRTÉNET, A JOGELMÉLET ÉS A TÉTELES JOG KÖRÉBŐL

- Fasc. 25. *Balogh* Elemér: Régi-új jogelvek a reformkori magyar büntetőjogban (Szeged, 2004) 481–489. p.
- Fasc. 26. *Besenyey* Lajos: Az öröklési jogunk vitatható kérdései (Szeged, 2004) 491–507. p.
- Fasc. 27. *Blazovich* László: Az Andreamum és az erdélyi századok az etnikai autonómiák rendszerében a középkori Magyarországon (Szeged, 2004) 509–526. p.
- Fasc. 28. *László Blutman*: Preliminary references: challenges and legal conditions in Hungarian domestic law (Szeged, 2004) 527–541. p.
- Fasc. 29. *Bobvos* Pál: Néhány megjegyzés a hegyközségek köztestületi jellegéről (Szeged, 2004) 543–559. p.
- Fasc. 30. *Cséka* Ervin: Új szabályozási elvek, intézmények büntetőeljárás jogunkban (Szeged, 2004) 561–572. p.
- Fasc. 31. *Fábián* György: A brit választási rendszer és az európai parlamenti választások (Szeged, 2004) 573–590. p.
- Fasc. 32. *József Hajdú*: The individualisation of social security rights in Hungary (Szeged, 2004) 591–615. p.
- Fasc. 33. *Homoki-Nagy* Mária: Amiről egy végrendelet mesél (Szeged, 2004) 617–633. p.
- Fasc. 34. *Józsa* Zoltán: Konzolidáció vagy fragmentáció? (Szeged, 2004) 635–659. p.
- Fasc. 35. *Nagy* Ferenc: Esetek és nézetek a büntetőjogi végszükség köréből (Szeged, 2004) 661–680. p.
- Fasc. 36. *Paczolay* Péter: Ókori államszövetségek (Szeged, 2004) 681–699. p.
- Fasc. 37. *Papp* István Géza: A „modern klasszicizmus” hagyománya a perbeszédben (Szeged, 2004) 701–714. p.
- Fasc. 38. *Béla Pokol*: Contribution to the comparison of the theories of Bourdieu and Luhmann (Szeged, 2004) 715–730. p.
- Fasc. 39. *Rakonczi* János: A kartezianizmus és a magyar politikai közgondolkodás (Szeged, 2004) 731–743. p.
- Fasc. 40. *Ruszoly* József: Az alkotmánytörténet időszerűsége, 1989/90. („A rendszerváltás forгатókönyvé”-hez) (Szeged, 2004) 745–765. p.
- Fasc. 41. *Tóth* Lajos: Ingatlan-nyilvántartási jogunk de lege ferenda (Szeged, 2004) 767–784. p.
- Fasc. 42. *Veres* József: Közreműködés tárgyú jogviszony – tagsági viszony (Szeged, 2004) 785–799. p.
- Fasc. 43. *Zakar* András: A jogi pályák pszichológiai háttere (Szeged, 2004) 801–818. p.
- Fasc. 44. *Zámbó* Géza: A hivatásos gyámság bírálata (Szeged, 2004) 819–838. p.
- Molnár Imre publikációinak jegyzéke 839–842. p.

Tomus LXVI.

- Fasc. 1. *Bató Szilvia*: A magzatelhajtás Békés vármegye törvényszéke előtt (1790–1847) (Szeged, 2004) 30 p.
- Fasc. 2. *Bezdán Anikó*: Egy új szövetkezeti törvény tervezete (Szeged, 2004) 25 p.
- Fasc. 3. *Bobvos Pál*: A termőföldre vonatkozó elővásárlási jog szabályozása (Szeged, 2004) 25 p.
- Fasc. 4. *Soósné Csikós Szilvia*: A kollektív szerződések lefedettségi rátáját meghatározó tényezők (Szeged, 2004) 53 p.
- Fasc. 5. *Fantoly Zsanett*: A vállalkozások büntetőjogi büntethetősége az angolszász jogrendszerben (Szeged, 2004) 26 p.
- Fasc. 6. *Farkas Csaba*: A közbeszerzésekről szóló törvény margójára (Szeged, 2004) 20 p.
- Fasc. 7. *Görög Márta*: A nem vagyoni kártérítés kiterjesztése az általános személyiségi jog megsértésének eseteire (Szeged, 2004) 33 p.
- Fasc. 8. *Hajdú József*: A szociális segélyezés pénzügyi ellátásai az EU tagállamaiban (Szeged, 2004) 81 p.
- Fasc. 9. *Ödön Harka*: Mergers and Acquisitions. (Theoretical and Practical Aspects) (Szeged, 2004) 17 p.
- Fasc. 10. *Heka László*: A horvátok és az 1848–1849. évi forradalom és szabadságharc (Szeged, 2004) 38 p.
- Fasc. 11. *Horváth Szilvia*: A megújuló energiaforrások támogatása szabályozásának kialakulása az Európai Unióban (Szeged, 2004) 34 p.
- Fasc. 12. *Karsai Krisztina*: Az európai elfogatóparancs és az átadási eljárás (Szeged, 2004) 36 p.
- Fasc. 13. *Kovács Judit*: Tanúvédelem és személyi védelem Magyarországon (Szeged, 2004) 41 p.
- Fasc. 14. *Miklós László*: A környezetvédelmi hatóságokról (Szeged, 2004) 31 p.
- Fasc. 15. *Nagy Tamás*: Az amerikai jogelmélet és intézményrendszerének kapcsolata (Szeged, 2004) 38 p.
- Fasc. 16. *Nótári Tamás – Papp Tekla*: Az együtt elhalás problematikája a történetiség és az új Ptk. koncepciójának tükrében (Szeged, 2004) 24 p.
- Fasc. 17. *Révész Béla*: Az állambiztonsági szervek politológiai kutatásainak kérdéséhez (Szeged, 2004.) 137 p.
- Fasc. 18. *Ruszoly József*: Két adalék az újabb magyar alkotmánytörténelemhez. Az 1849. évi nemzetiségi törvényről és az 1867. évi osztrák–magyar kiegyezésről – a külföldnek is (Szeged, 2004) 44 p.
- Fasc. 19. *Rúzs Molnár Krisztina*: A mediáció rendszertani és elméleti összefüggései, különös tekintettel munkajogi vonatkozásaira (Szeged, 2004) 82 p.
- Fasc. 20. *Csaba Szilovics*: Die Eigenartigkeiten der steuerlichen Rechtsbefolgung (Szeged, 2004) 22 p.
- Fasc. 21. *Szomora Zsolt*: Az anyagi büntetőjog válaszai a szervezett bűnözésre (Európai kitekin-tés) (Szeged, 2004) 24 p.
- Fasc. 22. *Szondi Ildikó*: A lakáspolitikai aktualitása nemzetközi és történeti szempontok alapján (Szeged, 2004) 22 p.
- Fasc. 23. *Zámbó Géza*: A nevelőszülői és a gyermekotthoni gyámság (Szeged, 2004) 25 p.